

Den 26. juni 2023
MIM 66-23

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om vaske- og rengøringsmidler og overfladeaktive stoffer, om ændring af forordning (EU) 2019/1020 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 648/2004

KOM (2023) 217

Resumé

Kommissionen har den 28. april 2023 udsendt et forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1020 (detergentforordningen). Reglerne om vaske- og rengøringsmidler er nævnt i EU's strategi for bæredygtige kemikalier. Revisionen indebærer to overordnede formål. For det første skal anvendelsesområdet for forordningen udvides, så reglerne tager højde for innovationen på området og kommer til at omfatte mikrobielle rengøringsmidler samt genopfyldningssalg. For det andet skal reglerne om vaske- og rengøringsmidler forenkles, så der ryddes op i overlappende mærkningskrav til tilgrænsende kemikaliereregulering (EU's kemikalielovgivning (REACH), forordningen om klassificering, mærkning og emballering af kemiske stoffer og blandinger (CLP) og biocidforordningen). Samtidig strømlines reguleringen med øvrig EU-produktregulering, så der indføres CE-mærkning. Revisionen medfører blandt andet opdatering af reglerne, og nye regler om digital mærkning og indførelsen af et digitalt produktпас, der blandt andet skal anvendes i forbindelse med myndighedernes markedsovervågning og toldbehandling. Forslaget tager også højde for online handel.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, både for menneskers sundhed og miljøet, idet vaske- og rengøringsmidler vil blive markedsført og håndteret mere sikkert blandt andet med nye regler om mikrobielle rengøringsmidler og genopfyldningssalg. Forslaget forventes at have statsfinansielle konsekvenser i form af øgede omkostninger til kontrol og håndhævelse. Forslagets forventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, der på det foreliggende grundlag vurderes til under 4 mio. kr. Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens forslag til forordning om vaske- og rengøringsmidler velkommen. Regeringen støtter et opdateret regelsæt, der udvider anvendelsesområdet, så nye produkttyper og markedsføringsmetoder omfattes, der styrker det indre marked og digitaliseringen, der forenkler mærkningsreglerne og øger beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet. Regeringen vil overordnet have fokus på, at beskyttelsesniveauet samlet set styrkes. Dette skal blandt andet ske ved at indføre klare regler, som opdaterer forordningen til nye markedsforhold, hvor der tages højde for innovation (fx mikrobielle rengøringsmidler og genopfyldningssalg) og for den digitale udvikling (fx giver øget forbrugerbeskyttelse ved online salg – også på online markedspladser). Regeringen finder

det positivt, at forslaget reducerer unødige byrder forbundet med overlappende mærkningskrav. Regeringen finder det vigtigt, at de nye regler om informationsforpligtelser og produktpas udformes i overensstemmelse med det igangværende arbejde under ecodesignforordningen, så udviklingen af systemer for datadeling strømlines på tværs af lovgivninger med henblik på ikke at give uforholdsmæssige erhvervsøkonomiske omkostninger. Regeringen finder det vigtigt, at revisionsforslaget indfører et generelt forbud mod de mest skadelige kemikalier i detergenter målrettet forbrugere, og at der indføres regler, der tager højde for kombinationseffekter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2023) 217 af den 28. april 2023 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om vaske- og rengøringsmidler og overfladeaktive stoffer, om ændring af forordning (EU) 2019/1020 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 648/2004. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. maj 2023 i en dansk sprogudgave. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Formål og indhold

Hovedformålene med revisionen er at opdatere forordningen, så den tager højde for nye innovative produkter og ny praksis, som er taget i brug siden vedtagelsen af den gældende forordning. Herudover skal information til forbrugerne forenkles og tilpasses nye teknologier, og det skal sikres, at u hensigtsmæssige overlap mellem reguleringer fjernes.

For at opnå disse formål foreslår Kommissionen at udvide anvendelsesområdet, så mikrobielle rengøringsmidler også bliver omfattet af forordningens regler, og der bliver fastsat specifikke krav til genopfyldningssalg. Derudover vil Kommissionen forbedre informationskravene ved at introducere et digitalt produktpas og mulighed for digital mærkning. Mærkningskrav og ingrediensdatablade strømlines og forenkles. Det skal øge forbrugernes forståelse af mærkningen og reducere byrderne for industrien.

Strømlining

Der foreslås nye regler, som forenkler mærkningskrav, så mærkningen bliver nemmere at overskue for forbrugerne, mindre bebyrdende for erhvervslivet, og der ryddes op i overlap til anden lovgivning. Mærkningskravene forenkles bl.a. ved, at mærkningskrav til desinficerende produkter fjernes, da de i forvejen skal mærkes ifølge biocidforordningen. Mærkning af vaske- og rengøringsmidler til professionelle kan fravælges, hvis tilsvarende oplysninger fremgår af sikkerhedsdatabladet. Konserveringsmidler skal mærkes, uanset koncentrationen, og kravene til mærkning af konserveringsmidler, der ikke er bevidst tilsat selve produktet, men har konserveret en råvare, der indgår i vaske- og rengøringsmidlet ('carry over' konserveringsmidler) tydeliggøres. Forslaget begrænser hvilke stoffer, der skal mærkes, da det fremover kun vil være navngivne stofgrupper, der fremgår af bilag V, der skal fremgå af mærket.

Samtidig forenkles kravene om mærkning af allergifremkaldende stoffer. Allergifremkaldende parfumestoffer, der i dag skal mærkes, skal fremover stadig mærkes, men forslaget undtager mærkning af allergifremkaldende stoffer, der lever op til kriterierne for klassificering i forordningen for klassificering, mærkning og emballering (CLP-forordningen), da CLP-forordningen har krav om mærkning af sådanne stoffer. Det sikrer, at samme allergifremkaldende parfumestoffer ikke mærkes to gange.

I den eksisterende regulering er der både krav i CLP-forordningen og detergentforordningen til, hvordan informationer om vaske- og rengøringsmidler skal formidles til medicinsk personale. Med forslaget forenkles kravene, så der fremover kun bliver krav om videregivelse af datablade for ikke-farlige vaske- og rengøringsmidler, da de farlige allerede er omfattet af CLP-forordningens krav. Databladet skal fremlægges efter anmodning og sendes til de nationale giftcentre. Formatet for databladet er uændret.

Mikrobielle rengøringsmidler

Forslaget tilføjer mikrobielle rengøringsmidler til forordningens anvendelsesområde og sikrer dermed, at de er underlagt forordningens krav til vaske- og rengøringsmidler. Der stilles krav om, at kun kendte, ikke patogene og ikke antibiotika resistente organismer, der er tilladt efter biocidreglerne, der må anvendes, og det angives i forslaget, hvordan de skal mærkes, og der skal gennemføres en evaluering af reglerne efter 3 år. Mikroorganismer skal mærkes som en klasse af indholdsstoffer.

Genopfyldningssalg

Reglerne om genopfyldningssalg skal sikre sammenhæng til både CLP-forordningen og den kommende emballageforordning, og understøtte sikker brug af genopfyldelig emballage til vaske- og rengøringsmidler til gavn for den grønne omstilling. Det klargøres, at samme regler gælder for genopfyldningssalg som for færdigpakkede vaske- og rengøringsmidler, og de ansvarlige aktører tydeliggøres. Forslaget lægger op til, at mærkning af vaske- og rengøringsmidler kan ske udelukkende med digital mærkning af indholdsstofferne (dog stadig med overholdelse af mærkningsreglerne efter CLP-forordningen). Dog skal doseringsangivelsen for tøjvaskemidler til private forbrugere fortsat mærkes fysisk.

CE-mærkning

Med Kommissionens forslag til revision indføres CE-mærkning for vaske- og rengøringsmidler for at styrke det indre marked og lette arbejdet for markedsovervågningsmyndighederne og sikre en entydig metode til at fastslå overensstemmelse med EU-harmoniseringslovgivningen. Når fabrikanten har gennemført en overensstemmelsesvurdering, som viser, at produktet er i overensstemmelse med reglerne, skal fabrikanten påføre et CE-mærke på produktet. Overensstemmelseserklæringen erstattes af det digitale produktpas.

Bemyndiget repræsentant

Producenter uden for EU får pligt til at udpege en bemyndiget repræsentant, som kan varetage fabrikantens ansvar i henhold til reglerne, så det sikres, at der altid er en ansvarlig økonomisk aktør placeret i EU.

Produktpas og markedsovervågning

Forslaget lægger op til krav om udarbejdelse af et produktpas. Det skal reducere mængden af vaske- og rengøringsmidler, der ikke opfylder kravene på EU-markedet, særligt gennem online salg. Indførelsen af produktpasset betyder, at der ikke skal udarbejdes en EU-overensstemmelseserklæring, der normalt skal udarbejdes af fabrikanter, inden de kan påsætte et CE-mærke. Produktpasset bliver et krav for at måtte placere et vaske-rengøringsmiddel på det europæiske marked. Alle fabrikanter, der markedsfører et vaske- og rengøringsmiddel på det europæiske marked, får med forslaget pligt til at oprette et digitalt produktpas og at vedligeholde oplysningerne i det.

Markedsovervågningsmyndighederne skal med forslaget kontrollere, om et produkt, der kommer ind på det europæiske marked, har et produktpas. Produktpasset gøres til genstand for toldmyndighedernes kontrol, og det centrale produktpasregister forbindes med "EU Single Window for Customs". Udkastet til revideret forordning åbner for, at toldmyndighederne evt. kan få nye opgaver med verificering af overensstemmelse mellem informationerne i produktpasset og de informationer, der er tilgængelige i produktpasregisteret.

Informationen registreres i et centralt register over produktpas, som Kommissionen skal oprette, så myndighederne kan kontrollere, om oplysningerne på produktet stemmer overens med oplysningerne i passet.

Forslaget fastlægger de tekniske specifikationer, som det digitale produktpas skal overholde, herunder deres interoperabilitet med produktpas, der er udformet efter anden EU-lovgivning, søgbarhed, åbne standarder og brugeres gratis adgang til dem. Samtidig fastlægger forslaget ansvaret for oprettelse og vedligeholdelse af passet. Kommissionen bemyndiges til at udstede gennemførelsesretsakter, der fastsætter de specifikke tekniske krav til produktpasset (fx vedrørende hvilke typer af databærere, der skal anvendes, layoutet hvormed de skal præsenteres og de aktører, der kan indføre eller opdatere oplysninger i passet, og hvilke oplysninger de kan indføre eller opdatere). Produktpasset skal udstedes på batch-niveau og tilgås via en data-bærer, der er påsat det fysiske produkt (fx en QR-kode). Passet skal indeholde informationer om overensstemmelse (testmetoder, EU-regulering, som passet er i overensstemmelse med mm.), varekode, og en fuld ingrediensliste.

Digital mærkning

Det bliver fremover muligt at mærke vaske- og rengøringsmidler digitalt på frivillig basis. Informationer om indhold af syv særlige typer stoffer, angivet i bilag V (herunder sæbe, overfladeaktive stoffer og fosfater) kan angives udelukkende på det digitale mærke, men der lægges fortsat op til, at de vigtigste oplysninger for forbruger- og miljø sikkerheden skal fremgå af den fysiske etiket.

Bionedbrydelighed

Med forslaget skal alle vaske- og rengøringsmidler fortsat være fuldt nedbrydelige, og kravene strammes, da forslaget fjerner den eksisterende mulighed for, at professionelle vaske- og rengøringsmidler kan undtages fra bionedbrydelighedskravet. Herudover bemyndiges Kommissionen til via delegerede retsakter at stille krav om fuld bionedbrydelighed for andre ingredienser end de vaskeaktive stoffer.

Beskyttelsesklausulen

Forslaget opdaterer detergentforordningens nuværende beskyttelsesklausul ift. både processen for anvendelsen af klausulen og for at sikre, at de pågældende erhvervsdrivende for produkter inddrages i processen. Fremover vil erhvervsdrivende også have en forpligtelse til at samarbejde med markeds- overvågningsmyndighederne, når der tages stilling til anvendelse af klausulen. Anvendelsen af beskyttelsesklausulen kræver, at der foretages en evaluering for hvert produkt – det er således ikke muligt at anvende klausulen til at indføre en generel begrænsning mod anvendelse af et bestemt stof.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da forslaget er med til at beskytte mennesker og miljø i hele EU.

Med forslaget fjernes adgangen til at gennemføre nationale regler om anvendelse af fosfater i vaske- og rengøringsmidler. Det vil dog fortsat være muligt at anvende beskyttelsesklausulen.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det sammenskriver og reviderer eksisterende EU-lovgivning. Det anses generelt som nødvendigt, at reglerne om detergenter er harmoniserede, således at det sikres, at miljøet og menneskers sundhed beskyttes, og at det indre marked fungerer uden hindringer.

Gældende dansk ret

Forordningen er umiddelbart gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forordningen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da forordningen vil være direkte gældende.

Statsfinansielle konsekvenser og administrative konsekvenser for det offentlige

Forordningen kan have væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser, idet udgifterne til det offentlige myndigheders kontrol foreløbigt vurderes at kunne blive op til 10 mio. kr. årligt for Miljøministeriet til nye kontrolopgaver, mens Skatteministeriets udgifter er under nærmere afklaring. Dette beløb forventes at blive væsentligt højere i det omfang, reglerne forventeligt indebærer behov for tilpasning af eksisterende systemer eller udvikling af nye it-systemer. De øgede udgifter relaterer sig til nye opgaver til kontrol af det digitale produktpas for at afgøre, om vaske- og rengøringsmidler på det danske marked overholder reglerne. Både markedsovervågningsmyndighederne og toldmyndighederne forventes at blive berørt heraf.

Skatteministeriet gør endvidere opmærksom på, at ministeriets kapacitet til it-udvikling i de kommende år i vidt omfang allerede er afsat til en række andre it-udviklingsprojekter. De enkelte it-opgaver vil skulle prioriteres inden for Skatteministeriets rammer og it-udviklingskapacitet. Disse rammer er fastsat i forbindelse med en flerårsaftale for skattevæsenet. De statsfinansielle omkostninger vil senere blive kvantificeret yderligere.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Revisionen af forordningen skønnes ikke at have betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser jf. nedenfor om erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger for virksomheder.

Erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger for virksomheder

Forordningsforslaget vurderes samlet at medføre administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. De administrative konsekvenser består af lettelser ved strømlining af mærkningskrav og afskaffelse af krav om videregivelse af datablade for indholdsstoffer i farlige vaske- og rengøringsmidler. Derudover vil der både være lettelser og omkostninger i forbindelse med indførelsen af et digitalt produktpas.

Med forordningen strømlines Detergentforordningen med CLP-forordningen, hvilket skaber bedre klarhed over krav til mærkning. De tilfælde, hvor det samme stof mærkes flere gange på samme etiket, bliver fjernet, hvilket skaber mere plads på etiketten. Yderligere afskaffes krav om videregivelse af datablade for indholdsstoffer i farlige vaske- og rengøringsmidler, da dette allerede er krævet under CLP-forordningen. Ovenstående vil lette de administrative byrder for producenter af vaske- og rengøringsmidler.

De administrative konsekvenser forbundet med digitale produktpas omfatter omkostninger forbundet med at gøre oplysningskravene jf. bilag VI, tilgængelige i det krævede digitale format, lagre disse data i den besluttede periode, samt at anskaffe og tilpasse systemer til de tekniske krav til digitale produktpas. Det bemærkes, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet ved indførelsen af digitale produktpas forventes at reducere administrative byrder forbundet med datadeling om virksomhedernes produkter, hvis systemet samtænkes med it-infrastrukturen for digitale produktpas i ecode-signforordningen, og at interoperabilitet derved sikres.

Ændringerne i detergentforordningen vil omfatte ca. 70 danske virksomheder. De omfattede virksomheder vil være producenter af vaske- og rengøringsmidler og størstedelen vil være registreret i CVR-registeret under branchekoden: 204100 Fremstilling af sæbe, rengørings- og rensedmidler samt poleremidler. Der er i dag 74 aktive virksomheder registreret i branchekoden. Det skal nævnes, at branchekoden også dækker over virksomheder, der ikke vil være omfattet af detergentforordningen, f.eks.

fremstillere af poleremidler. Ligeledes kan der være virksomheder, der er omfattet af detergentforordningen, men ikke har fremstilling af vaske- og rengøringsmidler som hovedbranche. De virksomheder vil ikke indgå i ovennævnte 74 virksomheder.

De samlede administrative konsekvenser ved ovenstående kan ikke kvantificeres på nuværende tidspunkt. Det skyldes, at der endnu ikke er godt nok indblik i lettelsespotentialer såvel som omkostningerne for den enkelte virksomhed ved det digitale produktpas. Forslagets forventes på den baggrund at have erhvervsøkonomiske konsekvenser der på det foreliggende grundlag vurderes til under 4 mio. kr.

Kommissionen vurderer i deres konsekvensanalyse, at nye regler om mikrobielle rengøringsmidler kan forventes at give små årlige byrder for virksomheder, som de adspurgte virksomheder har angivet som inden for det acceptable interval. I Danmark kendes kun en virksomhed, der producerer denne type rengøringsmidler.

Små og mellemstore virksomheder kan blive forholdsmæssigt hårdere ramt af de administrative omkostninger, da omkostningerne til en vis grad vil være faste omkostninger.

Konsekvenser for miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse.

En vedtagelse af forordningen skønnes at have positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet en implementering af de foreslåede ændringer vil betyde en øget beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.

Høring

Forslaget har været til høring i EU-Miljøspecialudvalget i perioden 1.-15. maj 2023, hvor der er indkommet følgende høringssvar:

Dansk Erhverv

Finder det vigtigt, at der tænkes horisontalt i forhold til andre reguleringer, der arbejder med digitale produktpas og øget digital mærkning, således at det samtænkes og strømlines – primært i relation til kommende krav i ecodesignforordningen. Anvendelsen af digitale produktpas bør ses som en mulighed for at forsimple reglerne og kravene til mærkninger og øge gennemsigtigheden i leverandørkæden og ikke øge omkostninger og administrative byrder ved indførelse af forskelligartede formater og tekniske løsninger. Dansk Erhverv støtter forslaget om øget digital mærkning, herunder, at informationer om sikker og korrekt anvendelse forskal skal være fysisk til stede på produktet. Dansk Erhverv mener, at krav om det digitale produktpas på batch-niveau kan indebære uforholdsmæssigt store administrative byrder for virksomhederne og ønsker ansvaret for udarbejdelse af passet placeret så tidligt i værdikæden som muligt, så importører, distributører og detailhandel kun er ansvarlige for deres del af kæden. Samtidig bør konkurrencefølsom information – såvel om produkt som om emballage – kunne holdes fortroligt for konkurrenter.

Ansvaret ved brug af genopfyldningsstationer for hele processen skal være tydeligt fastlagt, såvel med hensyn til emballagens renhed og egnethed, som i særlig grad til korrekt mærkning og opdateret data carrier i tilfælde, hvor forbrugeren selv genopfylder i egen emballage.

De forskellige aktørers forpligtelser i forbindelse med CE-mærkning fremstår uklart, ligesom det er uklart, om der vil være krav om CE-mærkning af alle produkter, eller om det kan variere fra produkt til produkt. Det bør klargøres, hvor og hvornår CE-mærkning er påkrævet, og hvad de økonomiske aktørers forpligtelser er.

Dansk Erhverv understreger vigtigheden af ensartet implementering og harmoniseret håndhævelse, herunder ved import fra 3. lande inklusive onlinemarkedspladser, som man mener, der mangler regler om i forslaget, og som bør leve op til reglerne i forordningen på lige fod med fysiske importører, herunder være omfattet af krav til mærkning, produktpas og adgang til 'data carrier' forud for køb. Som minimum bør online markedspladser være pålagt forpligtelser som angivet i det generelle produktsikkerhedsdirektiv og skal sikre sig, at en anden ansvarlig operatør i EU kontrollerer sælgeren i 3. landets overholdelse af reglerne, og som myndighederne kan udføre deres kontrol overfor.

Dansk Industri

Hilser forslagets intentioner om at opdatere reglerne, så de passer bedre til markedet i dag med hensyn til mikroorganismer i rengøringsmidler velkommen og støtter ambitionen om klare linjer mellem forskellige lovgivninger, som detergentproducenter kan være underlagt. Dansk Industri støtter en fortsat særregulering af detergenter, der bidrager til en forenklet rapportering og udarbejdelse af datablade for virksomheder samt bidrager til transparens om ingredienser i vaske- og rengøringsmidler. Samtidig bemærkes det, at Kommissionen forventes løbende at sikre, at der sker konsistensrettelser på tværs af de regelsæt, der p.t. er under samtidig forhandling, så forslaget koordineres med disse (særligt ecodesignforordningen, emballageforordningen og CLP).

Dansk Industri støtter generelt udviklingen af det digitale produktpas som tværgående bærer af informationer, og vurderer, at danske virksomheder vil kunne honorere krav om, at informationer om detergenter indgår obligatorisk i passet. Dansk Industri mener, at hverken redskaber eller rammer for det digitale produktpas endnu er udviklet eller på plads regulatorisk. Derfor ønsker Dansk Industri en mekanisme, der tager højde herfor, så reglerne om brug af passet udsættes, hvis ikke rammerne for det fungerer, når detergentforordningen træder i kraft. Dansk Industri ønsker, at oplysninger registreret under UFI reglerne kan integreres med (tilføjes eller fjernes fra) produktpasset, og at det overvejes at integrere CE mærkningen i en sådan integreret tilgang. Endvidere fremføres det, at kravet om produktpas på batch-niveau er uhensigtsmæssigt og uberettiget ressourcekrævende, da passet bør udarbejdes med henblik på produktets sammensætning/formulering.

Dansk Industri støtter, at Kommissionen får myndighedsrollen i forhold til nationale tiltag, så ensartet implementering i EU sikres.

Dansk Industri støtter digitalisering af information, også i forbindelse med genopfyldningssalg, hvor flere informationer ønskes formidlet digitalt, og ønsker, at der hurtigt kommer vejledning til både producenter og detailhandelen om mærkning ved genopfyldningssalg. Generelt skal genopfyldningssalg opfylde samme krav til hygiejne, sikkerhed, sundhed og miljø som for produkter i emballage designet til genbrug eller genanvendelse. Dansk Industri anser forventningen om besparelser som følge af øget brug af genopfyldningssalg som urealistiske, da en omlægning vil kræve omfattende omstilling, der vil koste mere end der kan spares i affaldsbehandlingen.

Dansk Industri bemærker, at omtalen af enzymer i de indledende bemærkninger ubegrundet kan påvirke forbrugeropfattelsen af enzymer negativt. Den mere præcise definition af mikroorganismer hilses velkommen. Der efterlyses en klarere definition af, om der er tale om et biocid eller en detergent, samt en høj transparens og information til forbrugerne, for at undgå ulige konkurrencevilkår for producenter. Det bemærkes, at tid til implementering med rimelige overgangsperioder er vigtig, og at reformulering af et produkt typisk tager mindst 12-15 måneder at gennemføre.

Kosmetik- og hygiejnebranchen

Bemærker, at det er uklart fra forslaget i hvilket omfang, der er krav om, at CE-mærket skal benyttes på alle vaske- og rengøringsmidler; om det kun er til særlige produktgrupper; om det er et frivilligt tiltag, og hvilke økonomiske aktører, der påhviler forpligtelser i forbindelse med CE-mærkningen. Samspillet mellem disse aktører er også uklart beskrevet, og ansvarsfordelingen bør beskrives og afgrænses tydeligere. Også for genopfyldningssalg bør ansvarsfordelingen tydeliggøres. Indførelsen af regler om en autoriseret repræsentant for producenter placeret uden for EU bør sikre, at der altid vil kunne identificeres en ansvarlig økonomisk aktør.

Det digitale produktpas forventes at indebære en stor økonomisk byrde til både etablering og vedligeholdelse af oplysninger, der især vil ramme små og mellemstore virksomheder. Kravet om at oprette produktpasset på batch niveau og at gøre det tilgængeligt via en påtrykt databærer anses for potentielt meget byrdefuldt og logistisk udfordrende for producenter. Kosmetik- og hygiejnebranchen ønsker, at kun regler om digitalt produktpas, der er specifikke for produktgruppen, skal fremgå af forslaget, mens mere generelle regler bør fremgå af horisontal lovgivning. Forslagets bør i højere grad, end der er lagt op til, udvide brugen af digital mærkning som alternativ til fysisk mærkning for at gøre oplysningerne på produktet mere forståelige for slutbrugerne.

Kosmetik- og hygiejnebranchen fremhæver behovet for mere kontrol med produkter, som importeres fra online markedspladser og webshops uden for EU.

Forbrugerrådet Tænk

Ønsker krav om at den fulde ingrediensliste skal være fysisk til stede på produktet, idet erfaringer fra kontrol med online mærkning viser, at der er mange overtrædelser, og forbrugerne derfor ikke får deres krav om information tilgodeset. Hvis ikke der bliver krav om fuld fysisk mærkning, skal forbrugerne sikres let tilgængelighed af korrekt ingredienslister online. Forbrugerrådet tænk spørger, om forbrugerne vil have adgang til det digitale produktpas, hvordan det kan opnås, og hvordan det kan sikres, at forbrugeren får let adgang til data for det korrekte produkt.

Forbrugerrådet støtter forenkling af mærker, og ønsker antallet af sprogversioner reduceret til maksimalt tre, og anbefaler, at kandidatlistestoffer, stoffer, der er kræftfremkaldende, skader arveanlæg eller forplantningsevnen, samt hormonforstyrrende stoffer uden undtagelsesmulighed forbydes i vaske- og rengøringsmidler. Som minimum skal informationskravene til disse stoffer forøges, så der er krav om, at de skal angives på mærket.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget og konsekvensanalysen er præsenteret for rådsarbejdsgruppen medio maj, men egentlige forhandlinger er endnu ikke indledt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for forslaget, der ved implementering vurderes at ville styrke beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet og bidrage til et velfungerende indre marked. Regeringen vil overordnet have fokus på, at beskyttelsesniveauet samlet set styrkes med revisionen af forordningen.

EU Kommissionen har i deres ”strategi for bæredygtige kemikalier” fra oktober 2020 tilkendegivet, at vaske- og rengøringsmidler til forbrugere skal være omfattet af et generelt forbud mod de mest skadelige stoffer, og at der skal opstilles regler, der sikrer, at der tages højde for kombinationseffekter i reguleringen af vaske- og rengøringsmidler. Regeringen finder i overensstemmelse med EU's strategi for bæredygtige kemikalier det væsentligt, at revisionen af forordningen for vaske- og rengøringsmidler kommer til at omfatte begge elementer.

Regeringen støtter strømliningen med CLP-forordningen og biocidforordningen og intentionen om at forenkle reglerne om ingrediensdatablade og mærkning af vaske- og rengøringsmidler. Regeringen vil arbejde for, at alle ingredienser samt urenheder fortsat skal fremgå af databladet, særligt af hensyn til allergikere, som har brug for at få information om alle indholdsstoffer, der kan være allergifremkaldende. Også for vaske- og rengøringsmidler, der anvendes til rengøring af overfladen på frugter og grøntsager, er mærkning af alle ingredienser vigtig, fordi disse produkter efter rengøringen er beregnet til indtagelse. Herudover bør det på disse produkter også fremgå af mærkningen, at frugten/grøntsagen skal renses grundigt med drikkevand efter anvendelsen af rengøringsmidlet.

Regeringen er positiv over for de nye regler om forenklet mærkning, herunder kravet om mærkning af allergifremkaldende parfumestoffer, da denne forenkling medfører at et parfumestof ikke mærkes flere gange. Herudover vil regeringen arbejde for, at alle parfumestoffer skal mærkes, så det ikke kun er de mest allergifremkaldende, der skal mærkes, da andre parfumestoffer end de mærkningspligtige også kan fremkalde allergi. Hvad angår konserveringsmidler, vil regeringen arbejde for, at reglerne om konserveringsmidler, der indgår i det færdige produkter, fordi det har konserveret en råvare ('carry over'-konserveringsmidler), gøres tydeligere, så det fremgår, at 'carry over' konserveringsmidler altid skal mærkes.

Regeringen støtter, at forslaget inkluderer mikrobielle rengøringsmidler, og kriterierne for anvendelsen. Regeringen vil også arbejde for, at der i forhandlingen af forslaget tages højde for, at der skal opbygges mere viden om potentielle risici forbundet med mikrobielle rengøringsmidler. Af hensyn til fødevarerens sikkerhed ønsker regeringen, at anvendelsen af mikrobielle rengøringsmidler ikke tillades på fødevarer eller overflader, der kommer i kontakt med fødevarer, da det vil karambolere med fødevarerens kontrol af mikroorganismer (kimtalsprøver af overflader) at tillade denne anvendelse.

Regeringen støtter inkluderingen af genopfyldningssalg, og er positive overfor at de udformes i overensstemmelse med emballageforordningens kommende regler, og reglerne i CLP-forordningen. Det skal dog sikres, at forbrugerne også ved genopfyldningssalg af vaske- og rengøringsmidler får de samme oplysninger i fysisk form som de ellers ville få ved køb af produktet, og at digital mærkning alene ikke tilstrækkelig.

Regeringen er positiv over for introduktionen af CE-mærkning. Regeringen støtter introduktionen af et digitalt produktpas for vaske- og rengøringsmidler og vil arbejde for, at reglerne herom ikke indebærer unødige administrative byrder for virksomheder eller myndigheder. Regeringen vil arbejde for, at arbejdsfordelingen mellem markedsovervågningsmyndighederne og toldmyndighederne tilrettelægges ud fra myndighedernes særlige kompetencer, således at der efterlades en fleksibilitet til den enkelte medlemsstat i forhold til opgavevaretagelsen, og der ikke via forordningen flyttes på den nuværende ressortfordeling. Det forventes, at digitale løsninger som digitale produktpas på sigt vil kunne lette visse administrative opgaver for myndigheder ved øget automatisering af arbejdsopgaver og sagsbehandling.

Som led i at undgå unødige byrder for virksomhederne, vil regeringen arbejde for, at krav om produktpas stilles på produkt- og ikke batch-niveau, så hvert nyt parti af et produkt ikke skal have påsat en ny

etiket med ny særskilt databærer. Regeringen hilser udsigten til øget digitalisering af data om detergenter velkommen, og forventer et potentiale for mere effektiv deling af relevante informationer. Regeringen finder det vigtigt, at Kommissionen strømliner udviklingen af systemer for datadeling på tværs af lovgivninger, og at interoperabilitet understøttes via bl.a. ensartet infrastruktur for datadeling af produktinformationer. Regeringen arbejder for, at løsningen udformes i overensstemmelse med ecodesignforordningen for at styrke sporbarheden og accelerere omstillingen til en cirkulær økonomi. Overordnet set forventer regeringen, at digitalisering af området vil være til stor gavn for den frie bevægelighed af detergenter.

Det skal sikres, at privates import af vaske- og rengøringsmidler fortsat er omfattet af reglerne i forordningen. Dette mhp. at sikre, at håndhævelse altid er muligt, og at der altid er en fysisk eller juridisk person i EU, der er ansvarlig for overholdelse af forordningens regler, herunder ved online salg.

Regeringen støtter indførelsen af digital mærkning. De vigtigste informationer for sikker anvendelse skal dog fortsat fremgå af den fysiske mærkning. Også for digital mærkning skal det sikres, at oplysninger for vaske- og rengøringsmidler, der markedsføres til personer, der opholder sig i Danmark, findes på dansk.

Regeringen støtter, at kravet om fuld bionedbrydelighed udvides til også at omfatte øvrige ingredienser i vaske- og rengøringsmidler ud over de vaskeaktive stoffer. Regeringen vil endvidere arbejde for, at der stilles krav til og test af bionedbrydelighed af vaskeaktive stoffer under iltfrie forhold. Forbruget af det vaskeaktive stof LAS, der tidligere har givet problemer i miljøet, har som følge af en frivillig indsats fra branchen i en periode været faldende, men ser nu ud til igen at give problemer i spildevandsrensningen, da det er svært nedbrydeligt under iltfrie forhold, og ender i spildevandsslammet. En udvidelse af krav og testning for bionedbrydelighed under iltfrie forhold vil kunne håndtere denne udvikling og beskytte miljøet.

Produkter, der både kan anvendes som vaske/rengøringsmidler og som biocider udgør en gråzone, som kan skabe ulige konkurrencevilkår, hvis produktet markedsføres som et vaske-rengøringsmiddel for at undgå at skulle godkendes efter biocidreglerne. Visse udendørs rengøringsmidler er et eksempel på et gråzoneprodukt. I mange tilfælde vil udendørs vaske- og rengøringsmidler blive udledt direkte til miljøet – uden om rensningsanlæg. Regeringen vil arbejde for, at der stilles strengere krav til udendørs rengøringsmidlers indhold af fosfor, og til deres dosering og anvendelsesområde, samt at afgrænsningen mellem biocider og vaske- og rengøringsmidler tydeliggøres i forbindelse med revisionen af forordningen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen oversendes parallelt til Folketingets Miljøudvalg.